

Такриз

ба автореферат ва диссертатсияи Бердиёрова Гулбарг Ибодуллоевна дар мавзуи “Муколамаи фарҳангҳо ва нақши он дар таҳаввули низоми иҷтимоӣ - фарҳангии ҷомеаи Тоҷикистон” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 09.00.11-фалсафаи иҷтимоӣ

Вобаста ба тағйироту дигаргунӣ, ки дар низоми иҷтимоӣ, сиёсӣ ва фарҳангии ҷомеаи муосир ба вуқӯъ омада истодаанд диссертатсияи Бердиёрова Гулбарг Ибодуллоевна “Муколамаи фарҳангҳо ва нақши он дар таҳаввули низоми иҷтимоӣ-фарҳангии ҷомеаи Тоҷикистон” яке аз мавзӯҳои муҳим ва ба пажӯҳиш ниёздоштаи фалсафаи иҷтимоӣ ба ҳисоб меравад. Зарурати таҳқиқи ин мавзӯ аз он ҷиҳат мубрам аст, ки имрӯз ҷомеаҳо ҷиҳати ҳалли масоили муҳими хусусияти иҷтимоӣ, сиёсӣ, фарҳангӣ ва иқтисодидошта ба ҳамкорӣ, шарикӣ, ҳусни тафохуми якдигар эҳтиёҷ доанд. Ягон ҷомеа дар алоҳидагӣ наметавонад, мушкилоти ҷойдоштаи худро бартараф карда, барои мардуми кишвараш ниёзҳои мавриди аввалро таъмин намояд. Пас, ба роҳ мондани муколама, мубодила, ҳамкориҳои тарафайн роҳи муваффақ гаштан ба ин ҳадафҳо мебошад. Ё худ чӣ тавре диссертант ба маврид зикр менамояд муколамаи фарҳангҳо - ин воситаи ҷалби намояндагони тамаддунҳо ба баҳс, табодули назар, ҳаллу фасли масоили мухталиф, тарғиб ва ҳифзи арзишҳои моддию маънавӣ ҷиҳати бақои миллатҳо тавассути риояи фарҳанги таҳаммулгароӣ, эҳтироми якдигар ва даъват ба ҳамдилию ҳамзистӣ аст. Аз ин рӯ, ташаккул додани назарияи умумии муколамаи фарҳангҳо муҳим аст ва мураккабии ин вазифаро муайян ва равшан сохта, бо шаклҳои мушаххаси таърихӣ ҳаёти инсон мусоидат менамояд.

Мақсади таҳқиқот таҳлили асосҳои илмӣ-методологии масъалаи муколамаи фарҳангҳо ва муайян намудани нақши Ҷумҳурии Тоҷикистон

дар тавсеа ва таҳкими он мебошад. Вазифае, ки дар заминаи мақсади гузошташуда пешниҳод карда шудаанд, иҷро гардидаанд.

Навгони илмӣ таҳқиқот натиҷаҳои илмӣ зерин ба ҳисоб рафтанд: таҳлили генезиси гуфтугӯи фарҳангҳо дар доираи анъанаҳои иҷтимоӣ-фалсафӣ ба иҷро расида, нишон дода шудааст, ки дар фалсафаи иҷтимоӣ дарки табиати шаклҳои муколамаи фарҳангӣ ва контекстҳои муколама дар ташаккули шуури иҷтимоӣ-фарҳангӣ чӣ гуна тағйир ёфтаанд; рушди ҳаёти муосири иҷтимоӣ-фарҳангӣ дар контексти ҷаҳонишавӣ тавассути диалектикаи глобалӣ ва маҳаллӣ, дифференсиалӣ ва интегралӣ, конунӣ ва маргиналӣ пешниҳод карда мешавад; нишон дода шудааст, ки муколама роҳи барқароршавии ваҳдати маънавӣ дар сатҳи байнишахсӣ ва фарҳангӣ мебошад ва дар шароити ҷаҳонишавӣ муколамаи фарҳангҳо омили пешбарандаи ҳифзи якпорчагии фазои фарҳангӣ мебошад; асоснок карда шудааст, ки дар ташаккул ва тавсеаи гуфтугӯи тамаддунҳо ба сифати сарчашмаи назариявӣ ва амалӣ осори насрию назмӣ ва фалсафии тамоили ахлоқӣ ва инсоншиносӣ доштаи мутафаккирони тоҷику форс оид ба пайдоиши олам, низоми коннот, ҳикмати давлатдорӣ ва оиладорӣ хизмат карданд; муқаррар шудааст, ки дар шароити рафъи бӯҳрони маънавиёт ва ҳифзи якпорчагии фарҳангии ҷомеаи Тоҷикистон муколамаи шакли созандаи муносибатҳои байнифарҳангии халқҳои муқими он ва роҳи беҳтарини ҳалли мушкилоти иҷтимоии онҳо мебошад; асоснок карда шудааст, ки дар давраи истиқлолият асоси давлатдорӣ миллии тоҷиконро низоми дунявият, арзишҳои ахлоқӣ ва ҳуқуқии умумиинсонӣ ташкил медиҳанд. Ифротгароӣ, ки дар заминаи низоъҳои динию мазҳабӣ ва миллий пайдо шуда, идеологияи онҳо раванди барҳӯрди тамаддунҳоро метезонад, ба ҳастии инсоният хатар дорад.

Заминаи методологии таҳқиқотро маҷмуи принсипҳо ва муносибатҳо, усулҳои таҳқиқотии фалсафӣ ва мантиқии маърифат ва таҳқиқ кардани масъалаҳои матраҳшуда, аз ҷумла, методи таҳқиқотии

таърихӣ, фалсафӣ-муқоисавӣ, мантикӣ-таҳлилӣ, герменевтикӣ, низомнокӣ, муносибати байнифаннӣ, ки бо соҳаи фалсафаи иҷтимоӣ иртибот дорад ва ғайра ташкил медиҳанд. Ба сифати манбаҳои назариявӣ таҳқиқот асарҳои файласуфон, ҷомеашиносон, фарҳангшиносони ватанию хориҷӣ мавриди истифода қарор дода шуданд.

Аҳамияти назариявӣ ва илмию амалии таҳқиқотро хулосаю тавсияҳои амалӣ барои дарки моҳияти назарияи гуфтугӯи тамаддунҳо. муайян кардани нақш ва ҷойгоҳи тоҷикон дар тавсеаи муқолаҳои фарҳангҳо, нақши гуфтугӯи тамаддунҳо дар эҷоди сулҳи тоҷикон. пешгирӣ аз зуҳури ҳаракатҳои ифротӣ ва террористӣ ва ғайра барои пажуҳишгарон, низоъшиносон аҳамияти назарӣ ва амалӣ доранд, ташкил медиҳанд. Ҳамзамон, маводи диссертатсия барои таҳия намудани рисолаҳои илмӣ, китобҳои дарсӣ аз соҳаҳои илмҳои хусусияти иҷтимоӣ-сиёсӣ ва инсонгароидошта, судманд аст.

Бо вуҷуди муваффақиятҳои илмӣ диссертатсия аз камбудии ори нест. Аз ҷумла, ба андешаи мо дар як зербоби алоҳида таҳқиқ ва таҳлил намудани хизматҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар тавсеа ва гуфтугӯи тамаддунҳо арзиши илмӣ қори таҳқиқотиро боз ҳам муқаммал менамуд.

Камбудии ҷойдошта хусусияти тавсиявӣ дошта, дар қорҳои илмӣ минбаъдаи диссертант ба эътибор гирифтани он ба манфиат мебошад. Интишороти аз рӯи мавзӯи диссертатсия таҳия ва нашркардаи диссертант мазмун ва моҳияти таҳқиқотро инъикос менамоянд.

Дар маҷмӯъ, диссертатсияи Бердиёрова Гулбарг Ибодуллоевна дар мавзӯи “Муқолаҳои фарҳангҳо ва нақши он дар таҳаввули низоми иҷтимоӣ-фарҳангии ҷомеаи Тоҷикистон” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои фалсафа аз рӯи ихтисоси 09.00.11- фалсафаи иҷтимоӣ ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он барои сазовор
гаштан ба дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои фалсафа аз рӯи
ихтисоси 09.00.11 - фалсафаи иҷтимоӣ арзанда мебошад.

Номзоди илмҳои фалсафа, дотсент

мудирӣ кафедраи

фалсафа ва сиёсатшиносӣ

Донишгоҳи аграрӣ Тоҷикистон

ба номи Ш.Шоҳтемур

У.Н. Раҳматов

Имзои Раҳматов Убайдулло Нематовичро

таъминот мекунам: сардори шӯбаи таъминоти

ҳуқуқӣ ва кадрҳои Донишгоҳи аграрӣ Тоҷикистон

ба номи Шириншох Шоҳтемур

Раҷабова Н.А.